

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра рослинництва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Агробіологічний факультет

18 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Новітні практики у кормовиробництві

Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність Н1 «Агрономія»

Освітня програма «Агрономія»

Факультет агробіологічний

Розробник: *Ірина СВИСТУНОВА, доцент, к. с.-г. н., доцент*

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

У курсі дисципліни «Новітні практики у кормовиробництві» розглядаються сучасні напрями розвитку кормовиробництва в умовах кліматичних змін та обмеженості ресурсів. Висвітлюються питання формування ефективної кормової бази, використання високопродуктивних видів і сумішок кормових культур, підвищення продуктивності польових і лучних угідь, а також сучасні підходи до інтенсифікації кормовиробництва. Значна увага приділяється використанню високобілкових кормових культур, багатокomпонентних агрофітоценозів, підвищенню якості кормової сировини та ефективності використання кормових ресурсів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Другого (магістерського) ОП
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н1 Агрономія
Освітня програма	Агрономія
Факультет/ННІ	Агробіологічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	6 год.

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Самостійна робота	60 год.	78 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета навчальної дисципліни – сформувати у магістрів сучасне науково обґрунтоване уявлення про інноваційні підходи та технології у сфері кормовиробництва. Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних впроваджувати новітні рішення для підвищення якості кормів і продуктивності тваринництва з урахуванням принципів сталого розвитку та ефективного агровиробництва.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Новітні практики у кормовиробництві» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК5 — Здатність розробляти проекти та управляти ними

ЗК6 — Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК3 — Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур

СК5 — Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.

Програмні результати навчання

ПРН3 — Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів

ПРН7 — Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності

ПРН11 — Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок

ПРН13 — Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Інноваційні підходи до управління кормовими агроекосистемами												
Тема 1. Трансформація кормовиробництва в умовах кліматичних та економічних викликів	2	-	-	2	10	14	1	-	-	1	10	12
Тема 2. Енергоефективні та ресурсозберігаючі системи	2	-	-	3	10	15	2	-	-	2	10	14
Тема 3. Інноваційні підходи до підвищення продуктивності та адаптивності кормових агроценозів	3	-	-	3	10	16	1	-	-	1	20	22
Разом за модулем 1	7	0	0	8	30	45	4	0	0	4	40	48
Модуль 2. Новітні технології виробництва кормової продукції												
Тема 1. Інноваційні технології вирощування кормових культур в умовах зміни клімату	3	-	-	3	10	16	-	-	-	-	10	10
Тема 2. Багатокомпонентні агрофітоценози та змішані посіви у сучасному кормовиробництві	2	-	-	2	10	14	2	-	-	2	10	14
Тема 3. Новітні підходи до заготівлі, консервування та оцінки якості кормів	3	-	-	2	10	15	-	-	-	-	18	18
Разом за модулем 2	8	0	0	7	30	45	2	0	0	2	38	42
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	6	0	0	6	78	90

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Трансформація кормовиробництва в умовах кліматичних та економічних викликів	2
2	Тема 2. Енергоефективні та ресурсозберігаючі системи	2
3	Тема 3. Інноваційні підходи до підвищення продуктивності та адаптивності кормових агроценозів	3
4	Тема 4. Інноваційні технології вирощування кормових культур в умовах зміни клімату	3
5	Тема 5. Багатокомпонентні агрофітоценози та змішані посіви у сучасному кормовиробництві	2
6	Тема 6. Новітні підходи до заготівлі, консервування та оцінки якості кормів	3
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка впливу кліматичних та економічних факторів на ефективність кормовиробництва	2
2	Порівняльна оцінка енергоефективності та ресурсного забезпечення технологій вирощування кормових культур	3
3	Проектування кормових агроценозів із підвищеною продуктивністю та адаптивністю (індивідуальне завдання)	3
4	Розроблення адаптивної технологічної моделі вирощування кормової культури в умовах зміни клімату (індивідуальне завдання)	3
5	Проектування багатокомпонентних кормових агрофітоценозів для різних природно-кліматичних умов (індивідуальне завдання)	2
6	Порівняльна оцінка сучасних технологій заготівлі, консервування та контролю якості кормів	2
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проаналізуйте основні тенденції розвитку кормовиробництва в Україні та світі за останні 10 років. Визначте чинники, які найбільше впливають на трансформацію галузі. Підготуйте аналітичну довідку.	5

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2	Оцініть потенційний вплив кліматичних змін на структуру кормової бази в одній із природно-кліматичних зон України. Запропонуйте напрями адаптації кормовиробництва.	5
3	Проведіть порівняльний аналіз традиційної та ресурсозберігаючої систем кормовиробництва. Результати подайте у вигляді таблиці з обґрунтованими висновками	5
4	Підготуйте огляд сучасних енергоощадних технологічних рішень у кормовиробництві та оцініть перспективи їх впровадження в Україні.	5
5	Проаналізуйте сучасні інноваційні підходи до підвищення продуктивності кормових агроценозів. Визначте їх переваги та обмеження.	5
6	Розробіть модель високопродуктивного кормового агроценозу для заданих ґрунтово-кліматичних умов та обґрунтуйте вибір його компонентів	5
7	Підготуйте аналітичний огляд сучасних технологій вирощування кормових культур в умовах дефіциту вологи	5
8	Розробіть пропозиції щодо адаптації технології вирощування однієї кормової культури до прогнозованих кліматичних змін у вашому регіоні.	5
9	Проаналізуйте наукові публікації щодо використання змішаних посівів та багатокомпонентних агрофітоценозів у кормовиробництві. Підготуйте узагальнюючу таблицю результатів досліджень	5
10	Розробіть схему багатокомпонентного кормового агрофітоценозу для конкретного напрямку використання (зелений корм, сінаж, пасовище тощо) та обґрунтуйте її ефективність.	5
11	Проведіть порівняльний аналіз сучасних технологій заготівлі сіна, сінажу та силосу за показниками якості корму, енерговитрат і технологічних втрат	5
12	Підготуйте огляд сучасних засобів консервування кормів та методів контролю їх якості. Визначте перспективні напрями розвитку цих технологій	5
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Співбесіда
- Тестування

- Презентація проекту

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Лекція
- Семінар
- Гейміфіковане навчання
- Практичне заняття
- Практико-орієнтоване навчання

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Інноваційні підходи до управління кормовими агроєкосистемами		
Практична робота. Оцінка впливу кліматичних та економічних факторів на ефективність кормовиробництва	ПРН 3, ПРН 7. Студент ознайомиться із сучасними викликами та тенденціями розвитку кормовиробництва в умовах кліматичних змін, вивчить енергоефективні та ресурсозберігаючі системи виробництва кормів, а також інноваційні підходи до підвищення продуктивності й адаптивності кормових агроценозів. Набуде навичок розроблення проєктів у сфері кормовиробництва та обґрунтування екологічно безпечних технологічних рішень з урахуванням природно-кліматичних, економічних і виробничих чинників.	15
Практична робота. Порівняльна оцінка енергоефективності та ресурсного забезпечення технологій вирощування кормових культур		15

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Проектування кормових агроценозів із підвищеною продуктивністю та адаптивністю (індивідуальне завдання)		15
Самостійна робота. Сучасні підходи до забезпечення ефективності та стійкості кормовиробництва		25
Модульна контрольна. Сталий розвиток та ресурсна ефективність кормовиробництва		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Новітні технології виробництва кормової продукції		
Практична робота. Розроблення адаптивної технологічної моделі вирощування кормової культури в умовах зміни клімату (індивідуальне завдання)	ПРН 11, ПРН 13. Студент ознайомиться із сучасними технологіями вирощування кормових культур в умовах зміни клімату, принципами формування багатокомпонентних агрофітоценозів і змішаних посівів, а також новітніми підходами до заготівлі, консервування та оцінки якості кормів. Вивчить особливості впровадження інноваційних технологій у кормовиробництві, набуде навичок оцінювання їх виробничої та економічної ефективності, а також консультування щодо застосування сучасних технологічних рішень у практиці агрономії.	15
Практична робота. Проектування багатокомпонентних кормових агрофітоценозів для різних природно-кліматичних умов (індивідуальне завдання)		15
Практична робота. Порівняльна оцінка сучасних технологій заготівлі, консервування та контролю якості кормів		15

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Технологічні основи виробництва та забезпечення якості кормової продукції		25
Модульна контрольна. Адаптивні технології та якість кормової продукції		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Практичні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=3434>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Петриченко В. Ф., Корнійчук О. В., Векленко Ю. А. та ін. Кормовиробництво в умовах змін клімату. Вінниця: ТОВ «Твори», 2024. 320 с.
2. Колесник Ю. І., Корнійчук І. М. Сталий розвиток кормової галузі в умовах змін клімату. Умань: УНУС, 2021. 278 с.
3. Sprynchuk N., Korniychuk O., Petrychenko I. et al. Investments in energy-saving technologies in feed production. *Feeds and Feed Production*. 2022. Vol. 93. P. 153–164.
4. Hussein M.A. et al. Enhancing Irrigated Forage Crop Production through Water and Nutrient Management. *Frontiers in Sustainable Food Systems*. 2024.
5. Joseph J. et al. Sustainable Intensification of Fodder Crop Production Can Meet Future Feed Demand While Respecting Environmental Boundaries. *Global Food Security*. 2025.
6. Silva L.S., Silva R.G. et al. Enhancing Climate Resilience of Forage Ecosystems. *Grasses*. 2025. Vol. 5(4).